

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-05253/2023-ERU

V Ostravě dne 30. ledna 2025

Č. j. 05253-33/2023-ERU

PŘÍKAZ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), v rozhodném znění („dále jen „energetický zákon“), a podle ust. § 23b odst. 2 zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, v rozhodném znění (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), v příkazním řízení podle ust. § 90 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), a ust. § 150 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), vedeném pod sp. zn. OSR-05253/2023-ERU s obviněným z přestupku, kterým je

společnost **MPTC s.r.o.**,

se sídlem Příkop 843/4, Zábřovice, 602 00 Brno, IČO: 050 99 951,

ve věci podezření ze spáchání 2 přestupků podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, rozhodl

t a k t o :

I.

Obviněný z přestupků, společnost MPTC s.r.o., se sídlem Příkop 843/4, Zábřovice, 602 00 Brno, IČO: 050 99 951 (dále jen „účastník řízení“), **se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele**, kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající v rozporu s ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s ust. § 5a odst. 2 a ust. § 4 odst. 3 téhož zákona užil nekalou obchodní praktiku klamavé opomenutí, když spotřebitelce paní [REDAKCE] (dále jen „Spotřebitelka“), která měla s účastníkem řízení uzavřenou smlouvu o sdružených službách dodávek elektřiny a plynu č. [REDAKCE] ze dne 9. ledna 2017, zaslal přípis označený jako „Návrh na ukončení smlouvy“ ze dne 19. prosince 2021, který obsahoval informaci, že díky nárůstu cen dojde ke změně produktové řady na tzv. SPOT (neboli burzovní produkty), popřípadě může spotřebitelka zvolit ukončení smlouvy a změnu obchodníka, a to i přes to, že měl se Spotřebitelkou uzavřenou smlouvu o sdružených službách dodávek elektřiny a plynu, v rámci které byly sjednány ceny za dodávku elektřiny a plynu neměnné po celou dobu trvání smluvního vztahu, čímž účastník řízení, byť si musel být vědom, že k takové jednostranné změně v obsahu závazku není oprávněn, vyvolal u Spotřebitelky mylnou představu, že musí akceptovat jím jednostranně změněnou cenu (produktovou řadu), nebo musí závazkový vztah s účastníkem řízení ukončit a změnit dodavatele, přičemž tyto zdánlivé volby vyvolané zatajením podstatné informace o absenci oprávnění účastníka řízení k popsánému jednostrannému zásahu do závazkového vztahu a o tom, že původní smlouva s dohodnutou cenou je stále závazná, vedly Spotřebitelku k faktické akceptaci jednostranné změny závazku.

II.

Účastník řízení se uznává vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustil tím, že jakožto prodávající v rozporu s ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s ust. § 5 odst. 1 a ust. § 4 odst. 3 téhož zákona užil nekalou obchodní praktiku klamavé konání, když Spotřebitelce zaslal přípis označený jako „Návrh na ukončení smlouvy“ ze dne 19. prosince 2021, který obsahoval nepravdivou informaci, že nabízí zjednodušenou variantu převodu energií ke společnosti ČEZ Prodej a.s., se sídlem Praha 4, Duhová 1/425, PSČ: 140 53, IČO: 272 32 433 (dále jen „ČEZ Prodej, a.s.“), a to k 1. únoru 2022, a že pokud mají spotřebitelé o tuto změnu zájem, mají účastníkovi řízení zaslat vyplněné formulářové smlouvy společnosti ČEZ Prodej,

a.s. (které tvořily přílohu přípisu), přičemž účastník řízení po jejich obdržení začne pracovat na rychlém a hladkém procesu změny dodavatele, ačkoliv se společností ČEZ Prodej, a.s. nebyl v žádném smluvním vztahu a neměl domluvenou žádnou zjednodušenou variantu přechodu, čímž mohl způsobit, že Spotřebitelka učinila rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinila, a tím porušil zákaz používání nekalých obchodních praktik.

III.

Podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele se účastníkovi řízení za spáchání 2 přestupků podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele ukládá **úhrnnou pokutu ve výši**

25 000 Kč (slovy: dvacet pět tisíc korun českých),

která je splatná do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto příkazu na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 04125.

IV.

Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu a ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky**

2 500 Kč (slovy: dva tisíce pět set korun českých).

Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 04125.

O d ů v o d n ě n í

I. Úvod

- [1] Správní řízení je zahajováno na základě výsledků šetření Energetického regulačního úřadu (dále také „Úřad“ či „správní orgán“) obsažených ve spise šetření sp. zn. 05253/2023-ERU, ve kterém je v rámci správního řízení pokračováno.
- [2] Po prostudování podkladů obsažených ve spise sp. zn. OSR-05253/2023-ERU dospěl správní orgán k závěru, že není pochyb o tom, že se předmětného jednání dopustil účastník řízení, a že jsou dostatečně zjištěny všechny okolnosti daného případu se zjištěním stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 správního řádu, a proto přistoupil v souladu s ust. § 150 správního řádu a ust. § 90 zákona o odpovědnosti za přestupky k vydání tohoto příkazu.

II. Skutkový stav

- [3] Správnímu orgánu je z úřední činnosti známo, že účastník řízení byl držitel licence č. 141634014 s předmětem podnikání obchod s elektřinou a licence č. 241634015 s předmětem podnikání obchod s plynem.
- [4] V rámci šetření bylo zjištěno, že účastník řízení a Spotřebitelka uzavřeli dne 9. ledna 2017 Smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny a plynu (obsaženou ve spise pod č. j. 05253-2/2023-ERU) [redacted] pro odběrné místo elektřiny EAN [redacted] a pro odběrné místo plynu EIC [redacted] dále jen „Smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny a plynu“) s produktovou řadou „FIX36“ pro plyn a „STABILITA36“ pro elektřinu, a to na dobu pěti let od zahájení dodávek. Účastník řízení začal do odběrného místa Spotřebitelky dodávat elektřinu dne 22. července 2017 a plyn dne 31. ledna 2017.

- [5] V rámci příslušných ceníků (obsažených ve spise pod č. j. 05253-2/2023-ERU), které jsou součástí Smlouvy o sdružených službách dodávek elektřiny a plynu, je uvedeno, že ceny jsou garantovány po dobu, na kterou je smlouva uzavřena.
- [6] Dne 21. prosince 2021 zaslal účastník řízení Spotřebitelce přípis označený jako „Návrh na ukončení smlouvy“ (obsažený ve spise pod č. j. 05253-1/2023-ERU), ve kterém účastník řízení uvádí, že se stav na energetickém trhu zhoršuje a jedinou možnou variantou je změna produktové řady na tzv. SPOT (neboli burzovní produkty) a to od 20. ledna 2022, přičemž by chtěl svým zákazníkům rovněž nabídnout alternativu v podobě ukončení smlouvy a možnost uzavření smlouvy se společností ČEZ Prodej, a.s. Účastník řízení rovněž nabídl zjednodušenou variantu přechodu ke společnosti ČEZ Prodej, a.s. a to prostřednictvím formulářové smlouvy, která tvořila přílohu Návrhu na ukončení smlouvy, a to k 1. únoru 2022, přičemž účastník řízení výslovně uvádí, že po obdržení podepsané formulářové smlouvy se společností ČEZ Prodej, a.s. zahájí změnu dodavatele.
- [7] Z podkladů obsažených ve spise pod č. j. 05253-11/2023-ERU vyplývá, že Spotřebitelka na Návrh o ukončení smlouvy reagovala tím, že dne 30. prosince 2021 formulářovou smlouvu se společností ČEZ Prodej, a.s. vyplnila, podepsala a zaslala zpět účastníku řízení, přičemž předpokládala, že tento zahájí změnu dodavatele plynu se společností ČEZ Prodej, a.s. ke dni 1. února 2022.
- [8] Z výpisu z informačního systému operátora trhu – společnosti OTE, a.s., se sídlem Sokolovská 192/79, Karlín, 186 00 Praha 8, IČO: 264 63 318 (dále jen „operátor trhu“) obsaženého ve spise pod č. j. 05253-7/2023-ERU, vyplývá, že předmětné odběrné místo elektřiny a plynu přešlo dne 12. května 2022 ke společnosti ELGAS Energy, s.r.o., IČO: 293 21 638, která převzala odběrná místa účastníka řízení, a až dne 10. října 2022 ke společnosti ČEZ Prodej, a.s. Přičemž z e-mailové komunikace obsažené ve spise pod č. j. 05253-19/2023-ERU vyplývá, že ke změně dodavatele na společnost ČEZ Prodej, a.s. došlo na základě jednání Spotřebitelky.
- [9] Dne 4. května 2022 účastník řízení vystavil Spotřebitelce fakturu za sdružené služby dodávky zemního plynu č. [REDAKCE] za období od 21. dubna 2021 do 26. dubna 2022 (obsaženou ve spise pod č. j. 05253-2/2023-ERU) a dne 24. ledna 2022 fakturu za sdružené služby dodávky elektřiny č. [REDAKCE] za období od 18. srpna 2021 do 15. ledna 2022 (obsaženou ve spise pod č. j. 05253-2/2023-ERU).

III. Právní úprava

- [10] Přestupku ve smyslu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se dopustí výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel tím, že poruší zákaz používání nekalých obchodních praktik.
- [11] Podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je obchodní praktika nekalá, je-li v rozporu s požadavky odborné péče a podstatně narušuje nebo je způsobila podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, kterému je určena, nebo který je jejím působení vystaven, ve vztahu k výrobku nebo službě.
- [12] Podle ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele se nekalou obchodní praktikou rozumí zejména klamavé konání podle § 5 nebo klamavé opomenutí podle § 5a a agresivní obchodní praktika podle § 5b. Obchodní praktiky, které se považují za nekalé za všech okolností, jsou uvedeny v příloze č. 1 a 2 tohoto zákona.
- [13] Podle ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele se užívání nekalých obchodních praktik před rozhodnutím ohledně koupě, v průběhu rozhodování a po učinění rozhodnutí zakazuje.
- [14] Podle ust. § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele se obchodní praktika považuje za klamavou, pokud obsahuje věcně nesprávnou informaci a je tedy nepravdivá, což vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.

- [15] Podle ust. § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele se obchodní praktika považuje za klamavou, pokud ve svých věcných souvislostech a s přihlédnutím ke všem jejím rysům, okolnostem a omezením sdělovacího prostředku opomene uvést podstatné informace, které v dané souvislosti spotřebitel potřebuje pro rozhodnutí ohledně koupě, čímž způsobí nebo může způsobit, že spotřebitel učiní rozhodnutí ohledně této koupě, které by jinak neučinil.
- [16] Podle ust. § 5a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele se za klamavé opomenutí považuje, pokud prodávající podstatné informace uvedené v odstavci 1 zatají nebo poskytne nejasným, nesrozumitelným nebo nejednoznačným způsobem nebo v nevhodný čas vzhledem k okolnostem popsaným v odstavci 1 anebo neuvede obchodní záměr obchodní praktiky, není-li patrný ze souvislosti, a pokud to v obou případech vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.
- [17] Z výkladu ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele vyplývá, že trestat lze pouze podnikatele, který se dopustil jednání (tj. užití nekalé obchodní praktiky), mezi nímž a způsobeným následkem je příčinná souvislost, tj. podnikatele, který přímo při své činnosti nekalou obchodní praktiku užije a který svým postavením vůči spotřebiteli spadá do zákonem vymezeného taxativního výčtu (tj. výrobce, dovozce, vývozce, dodavatel, prodávající nebo jiný podnikatel).
- [18] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele se prodávajícím rozumí podnikatel, který spotřebiteli prodává výrobky nebo poskytuje služby.
- [19] Podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele se spotřebitelem rozumí fyzická osoba, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání.
- [20] Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 - 52, či rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38 (oba rozsudky se týkaly posouzení agresivní obchodní praktiky), musí vnitrostátní orgán při zjišťování, zda je obchodní praktika zakázaná dle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice Evropského parlamentu a Rady Evropské unie č. 2005/29/ES ze dne 11. května 2005, o nekalých obchodních praktikách vůči spotřebitelům na vnitřním trhu (dále jen „směrnice o nekalých obchodních praktikách“), postupovat následujícím způsobem. Nejprve je nutno vyhodnotit, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, přičemž pro uvedené posouzení není nutné zohlednit otázku, zda předmětná praktika může narušit rozhodnutí průměrného spotřebitele o obchodní transakci. Pokud vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že dotčené jednání nespĺňuje kritéria žádné ze zakázaných praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele, tak posuzuje, zda je obchodní praktika zakázána podle ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o agresivní obchodní praktiku. Teprve poté, co vnitrostátní orgán dospěje k závěru, že se nejedná o agresivní praktiku, může posuzovat, zda předmětná obchodní praktika napĺňuje znaky nekalé obchodní praktiky podle ust. § 4 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele.
- [21] Závěry výše uvedené judikatury lze tedy obecně shrnout tak, že při určení, zda obchodní praktika představuje nekalou obchodní praktiku, je nejprve nutno stanovit, zda dotčená obchodní praktika napĺňuje znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v příloze č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele, resp. v příloze I. směrnice o nekalých obchodních praktikách (v tzv. „černé listině“). Pokud je taková praktika v příloze nalezena, není třeba ověřovat, zda jsou splněny obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud posuzované jednání v tzv. černé listině obsaženo není, přistupuje se ke zkoumání, zda jsou naplněny podmínky tzv. malých generálních klauzulí (neboli tzv. „šedé listiny“), tj. obecné podmínky nekalých obchodních praktik vyjádřené v člancích 6 až 9 směrnice o nekalých obchodních praktikách a v ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele. Pokud se nejedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku, přistoupí se k vyhodnocení otázky, zda daná obchodní praktika

naplňuje pojmové znaky generální klauzule nekalých obchodních praktik dle ust. § 4 zákona o ochraně spotřebitele či dle článku 5 odst. 2 směrnice o nekalých obchodních praktikách.

- [22] V průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že účastník řízení je právnickou osobou, přičemž povaha jeho činnosti (podnikání) v době vytýkaného jednání spočívala mimo jiné v poskytování sdružených služeb dodávek plynu a elektřiny. Z uvedeného tedy vyplývá, že účastník řízení vůči zákazníkovi vystupoval jako prodávající ve smyslu ust. § 2 odst. 1 písm. b) zákona o ochraně spotřebitele.
- [23] V průběhu správního řízení bylo zjištěno a prokázáno, že Spotřebitelka je nepodnikající fyzická osoba, která nejednala v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Správní orgán tak usuzuje z celkového znění jednotlivých dokumentů, ze kterých vyplývá, že jsou určené pro domácnost zákazníka a nikoli pro podnikání, tato skutečnost zejména vyplývá ze skutečnosti, že ve smlouvě není u zákazníka uvedené IČO, ale datum narození. Rovněž z veřejných rejstříků nevyplývá, že by Spotřebitel měl nějaké podnikatelské oprávnění. Zákazník tak naplňuje definici spotřebitele podle ust. § 2 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. Právní hodnocení

a) Porušení povinnosti uvedené ve výroku I. tohoto příkazu

- [24] V rámci správního řízení bylo zjištěno, že účastník řízení a Spotřebitelka uzavřeli Smlouvu o sdružených službách dodávek elektřiny a plynu, na dobu určitou pěti let od zahájení dodávek, tj. v případě elektřiny do 22. července 2022 a v případě plynu do 31. ledna 2022. Přílohou výše uvedené smlouvy byly ceníky elektřiny a plynu (obsažené ve spise pod č. j. 05253-2/2023-EUR), které tvořily nedílnou součást smlouvy a ve kterých je uvedeno, že cena plynu/elektřiny je garantována po dobu, na kterou je smlouva uzavřena.
- [25] Všeobecné obchodní podmínky (obsažené ve spise pod č. j. 05253-2/2023-ERU) v článku VII. bodě 1 stanovují, že účastník řízení je oprávněn svým oznámením zvýšit cenu nebo změnit jiné smluvní podmínky, nicméně v předmětných cenících elektřiny a plynu (které jsou součástí Smlouvy o sdružených službách dodávek elektřiny a plynu) bylo uvedeno, že cena plynu/elektřiny je garantována po dobu, na kterou je smlouva uzavřena. Přičemž ust. § 1751 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb. občanského zákoníku uvádí, že v případě odchýlných ujednání ve smlouvě a v obchodních podmínkách, mají ujednání ve smlouvě přednost před zněním obchodních podmínek.
- [26] Z výše uvedeného tak vyplývá, že cena dodávek elektřiny a zemního plynu pro Spotřebitelku byla stanovena ve výši uvedené v příslušných cenících, a byla pro smluvní strany závazná po celou dobu trvání smluvního vztahu. Účastník řízení tedy nebyl oprávněn cenu jednostranně změnit.
- [27] Rovněž bylo prokázáno, že i přes výše sjednanou Smlouvu o sdružených službách dodávek elektřiny a plynu s platnými ceníky zaslal účastník řízení Spotřebitelce Návrh na ukončení smlouvy, ve kterém uvádí, že jedinou možnou variantou je změna produktové řady na tzv. SPOT, pokud Spotřebitelka nevyužije jím nabízené odstoupení od Smlouvy o sdružených službách dodávek elektřiny a plynu a nepřejde k jiným dodavatelům.
- [28] Správní orgán podle závěrů rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 - 52, a ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38, přistoupil ke zjišťování, zda je popsána obchodní praktika účastníka řízení zakázaná podle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice o nekalých obchodních praktikách. Nejprve vyhodnocoval, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele. Správní orgán po prostudování nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele dospěl k závěru, že posuzovaná obchodní praktika nesplňuje kritéria žádné ze zakázaných praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele.

- [29] Správní orgán proto přistoupil k posouzení, zda popsaná obchodní praktika naplňuje pojmové znaky nekalé praktiky podle ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku. Po prostudování nekalých obchodních praktik uvedených v ust. § 5 a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele dospěl správní orgán k závěru, že posuzované obchodní praktiky nesplňují kritéria žádná u uvedených praktik. K posouzení obchodní praktiky jako klamavého opomenutí dle ust. § 5a zákona o ochraně spotřebitele uvádí správní orgán následující.
- [30] Ve smyslu ust. § 5a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele se za klamavé opomenutí považuje, pokud prodávající podstatné informace zatají nebo poskytne nejasným, nesrozumitelným nebo nejednoznačným způsobem nebo v nevhodný čas anebo neuvede obchodní záměr obchodní praktiky, není-li patrný ze souvislosti, a pokud to v obou případech vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.
- [31] Správní orgán je toho názoru, že opomenutí účastníka řízení, tj. neuvedení podstatné informace Spotřebitelce spočívající v tom, že není oprávněn jednostranně změnit obsah závazku vyplývající ze Smlouvy o sdružených službách dodávek elektřiny a plynu a v ní stanovených cenách, je s ohledem na komunikaci a následné jednání účastníka řízení klamavé.
- [32] Spotřebitelka byla totiž v důsledku tohoto opomenutí uvedena v omyl a mohla důvodně předpokládat, že musí od Smlouvy o dodávce sdružených služeb elektřiny a plynu odstoupit a změnit dodavatele nebo akceptovat účastníkem řízení jednostranně změněnou cenu, přičemž tyto zdánlivé volby vyvolané zatajením podstatné informace o absenci oprávnění účastníka řízení k popsanému jednostrannému zásahu do závazkového vztahu a o tom, že původní smlouva s dohodnutou cenou je stále pro obě smluvní strany závazná, mohly vést předmětného spotřebitele k faktické akceptaci jednostranné změny závazku a v důsledku k uhrazení plateb za dodávku plynu/elektřiny ve výši, na kterou by účastník řízení neměl nárok.
- [33] Správní orgán uvádí, že Návrh na ukončení smlouvy nelze v žádném případě chápat jako žádost o dohodu o odstoupení od smlouvy nebo o navýšení ceny, a to již z celkového obsahu a znění výše uvedeného přípisu. V Návrhu na ukončení smlouvy je zvýšení ceny prezentováno jako pevně stanovené, a to jako důsledek skutečnosti, že spotřebitelé od smlouvy o dodávce sdružených službách dodávky plynu/elektřiny neodstoupí. Návrh na ukončení smlouvy je jako „Návrh“ pouze označen, ve skutečnosti je odstoupení od smlouvy na spotřebitelích nuceno zvýšením ceny, přičemž zvýšení ceny je prezentováno jako definitivní a neobsahuje žádnou žádost o jednání o nové ceně, nebo aspoň žádost o akceptaci nové ceny.
- [34] K samotné nekalosti obchodní praktiky postačí pouhá způsobilost podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, přičemž je již nerozhodné, zda bylo chování spotřebitele skutečně ovlivněno. Není tak důležitý výsledek, ale podstata samotné praktiky a její vliv na spotřebitele.
- [35] Správní orgán tak konstatuje, že výše popsaná obchodní praktika účastníka řízení naplňuje všechny znaky klamavého opomenutí ve smyslu ust. § 5a odst. 2 zákona o ochraně spotřebitele. Ve smyslu ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele je klamavé opomenutí podle ust. § 5a téhož zákona nekalou obchodní praktikou. Ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele stanovuje, že užívání nekalé obchodní praktiky před rozhodnutím ohledně koupě se zakazuje.
- b) Porušení povinnosti uvedené ve výroku II. tohoto příkazu*
- [36] V rámci vedeného správního řízení bylo zjištěno, že účastník řízení zaslal Spotřebitelce Návrh na ukončení smlouvy, ve kterém uvádí, že pokud Spotřebitelka odstoupí od uzavřené Smlouvy o sdružených službách dodávek elektřiny a plynu a podepíše příložené formulářové smlouvy se společností ČEZ Prodej, a.s., které byly přílohou přípisu (spolu s příslušným ceníkem a plnou mocí k zastupování), zahájí rychlý a hladký přechod dotčených odběrných míst ke společnosti ČEZ Prodej, a.s., a to k 1. únoru 2022.

- [37] Spotřebitelka přiložené formulářové smlouvy se společností ČEZ Prodej, a.s. podepsala a zaslala zpět účastníku řízení, a to dne 30. prosince 2021, přičemž předpokládala, že účastník řízení zajistí přechod jejich odběrných míst ke společnosti ČEZ Prodej, a.s., a to k 1. únoru 2022.
- [38] Z výpisu z informačního systému operátora trhu vyplývá, že účastník řízení přechod odběrných míst Spotřebitelky ke společnosti ČEZ Prodej, a.s. neprovedl. Z podkladů obsažených ve spise pod č. j. 05253-19/2023-ERU vyplývá, že Spotřebitelka sama kontaktovala společnost ČEZ Prodej, a.s. a zajistila si přechod k této společnosti ve vztahu k odběrnému místu elektřiny a plynu, a to ke dni 10. října 2022.
- [39] Společnost ČEZ Prodej, a.s. rovněž doložila správnímu orgánu dopisy ze dne 5. ledna 2022 a 25. února 2022 obsažené ve spise pod č. j. 07888-12/2022-ERU, ve kterých účastníka řízení opakovaně žádá o zanechání činnosti uvádění její obchodní firmy v jakékoliv dokumentaci včetně jednání se zákazníky, neboť nejsou s účastníkem řízení v žádném smluvním vztahu a nepověřili ho oslovováním potenciálních zákazníků a nemají zájem o navázání žádné obdobné spolupráce.
- [40] Správní orgán má tedy za prokázané, že účastník řízení uvedl nepravdivou informaci, když v Návrhu na ukončení smlouvy uvedl, že pokud Spotřebitelka vyplní formulářovou smlouvu obsaženou v příloze, zajistí rychlý a hladký přechod odběrného místa ke společnosti ČEZ Prodej, a.s.
- [41] Správní orgán podle závěrů rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 23. října 2014, č. j. 7 As 110/2014 - 52, a ze dne 6. listopadu 2015, č. j. 7 As 141/2015 - 38, přistoupil ke zjišťování, zda je popsána obchodní praktika účastníka řízení zakázaná podle zákona o ochraně spotřebitele, resp. směrnice o nekalých obchodních praktikách. Nejprve vyhodnocoval, zda uvedená obchodní praktika nese znaky některé z nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele. Správní orgán po prostudování nekalých obchodních praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 k zákonu o ochraně spotřebitele dospěl k závěru, že posuzovaná obchodní praktika nesplňuje kritéria žádné ze zakázaných praktik uvedených v přílohách č. 1 a č. 2 zákona o ochraně spotřebitele.
- [42] Správní orgán proto přistoupil k posouzení, zda popsána obchodní praktika naplňuje pojmové znaky nekalé praktiky podle ust. § 5, ust. § 5a a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele, tj. zda se jedná o klamavé konání, klamavé opomenutí či agresivní obchodní praktiku. Po prostudování nekalých obchodních praktik uvedených v ust. § 5a ust. § 5b zákona o ochraně spotřebitele dospěl správní orgán k závěru, že posuzované obchodní praktiky nesplňují kritéria žádné u uvedených praktik. K posouzení obchodních praktik jako klamavého konání dle ust. § 5 zákona o ochraně spotřebitele uvádí správní orgán následující.
- [43] Ve smyslu ust. § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele je obchodní praktika klamavá, pokud obsahuje věcně nesprávnou informaci a je tedy nepravdivá, což vede nebo může vést spotřebitele k rozhodnutí ohledně koupě, které by jinak neučinil.
- [44] Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení spočívající ve sdělení věcně nesprávné, tedy nepravdivé informace, o tom, že zajistí rychlý a hladký proces změny dodavatele plynu/elektřiny na společnost ČEZ Prodej, a.s., pokud Spotřebitelka vyplní přiloženou formulářovou smlouvu, je klamavé.
- [45] Spotřebitelka byla totiž v důsledku této nepravdivé informace uvedena v omyl, když si myslela, že vyplněním formulářové smlouvy společnosti ČEZ Prodej, a.s. a jejím zasláním účastníku řízení dojde k ukončení smlouvy s účastníkem řízení a ona se od 1. února 2022 stane zákaznicí společnosti ČEZ Prodej, a.s., a bude jí účtována cena podle přiloženého ceníku společnosti ČEZ Prodej, a.s.
- [46] K samotné nekalosti obchodní praktiky postačí pouhá způsobilost podstatně narušit ekonomické chování spotřebitele, přičemž je již nerozhodné, zda bylo chování spotřebitele skutečně ovlivněno. Není tak důležitý výsledek, ale podstata samotné praktiky a její vliv na spotřebitele.

- [47] Správní orgán má za to, že vytýkané jednání účastníka řízení ovlivnilo chování Spotřebitelky ve vztahu k dané službě a zároveň toto chování podstatně narušilo, a to tak že Spotřebitelka souhlasila s ukončením Smlouvy o sdružených službách dodávek elektřiny a plynu s účastníkem řízení, neboť měla za to, že účastník řízení provede rychlou a hladkou změnu dodavatele na společnost ČEZ Prodej, a.s., a ona se nebude muset o přechod k jinému dodavateli více starat. Účastník řízení přechod odběrných míst ke společnosti ČEZ Prodej, a.s. nezajistil a Spotřebitelka musela vynaložit úsilí na změnu dodavatele.
- [48] Správní orgán tedy uzavírá, že účastník řízení jakožto prodávající užil vůči zákazníkovi nekalou obchodní praktiku ve smyslu ust. § 4 odst. 3 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s ust. § 5 odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele, čímž porušil zákaz užití nekalých obchodních praktik před rozhodnutím ohledně koupě stanovený ust. § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele.
- [49] Správní orgán má na základě výše uvedeného za prokázané, že jednáním účastníka řízení byla naplněna formální stránka 2 přestupků podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

c) Formální a materiální stránka přestupku

- [50] V souvislosti s naplněním formální stránky přestupku se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky přestupku (škodlivost přestupku pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. Rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), resp. z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky.
- [51] Z hlediska materiální stránky přestupku je třeba zejména vycházet ze skutečnosti, že každá skutková podstata přestupku implicitně zakotvuje obecnou míru společenské škodlivosti nežádoucího jednání. V opačném případě by ostatně zákonodárce porušení právních norem nesankcionoval jako přestupek.
- [52] V případě projednávaných skutků konkrétní společenská škodlivost spočívala v narušení veřejného zájmu na ochraně práv spotřebitele, neboť účastník řízení zatajil Spotřebitelce podstatné informace ohledně jednostranného zásahu do závazkového vztahu a rovněž uváděl nepravdivé informace. Kdyby na trhu s energetikou docházelo k takovému protiprávnímu jednání běžně, jednalo by se zcela nepochybně o absolutně neudržitelný stav, který by byl v rozporu se zájmy společnosti a způsobil by značné oslabení při uplatňování práv zákazníků (spotřebitelů). Nekalé obchodní praktiky totiž významným způsobem poškozují spotřebitele a mohou vést k vytvoření překážek řádného fungování vnitřního trhu a narušení hospodářské soutěže.
- [53] S ohledem na výše uvedené tak správní orgán uzavírá, že jednání účastníka řízení vůči Spotřebiteli dosahuje vyšší míry společenské škodlivosti ve vztahu k porušené povinnosti, než je míra nižší než nepatrná, a proto je nutné konstatovat, že je naplněna také materiální stránka dvou přestupků podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

d) Odpovědnost za přestupky

- [54] Správní orgán se v rámci správního řízení dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání přestupků ve smyslu ust. § 21 zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy zda účastník řízení za přestupky neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložil veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránil.
- [55] Z podkladů předložených správnímu orgánu nevyplývá, že by nastala jakákoliv objektivní zákonem předvídaná situace, jež by umožnila liberaci účastníka řízení.
- [56] Správní orgán dále podotýká, že v případě účastníka řízení je dána odpovědnost objektivní bez ohledu na zavinění, tedy odpovědnost za výsledek, přičemž účastník řízení neprokázal, že by byly dány důvody pro zproštění odpovědnosti za přestupek.

- [57] Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání 2 přestupků podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Správní orgán tedy přistoupil k uložení správního trestu.

V. Uložení správního trestu

- [58] Jednání, kterým se obviněný dopustil spáchání více přestupků, právní teorie označuje za jejich souběh, který je definován jako případ, kdy stejný pachatel spáchal dva nebo více přestupků dříve, než byl za některý z nich pravomocně potrestán. V tomto případě se jednalo o vícečinný souběh stejnorodý, kdy účastník řízení více činy naplnil stejné skutkové podstaty přestupku.
- [59] Podle ust. § 41 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se za dva nebo více přestupků téhož pachatele projednaných ve společném řízení uloží správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejpřísněji trestný. Jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, uloží se správní trest podle ustanovení vztahujícího se na přestupek nejzávažnější.
- [60] Správní orgán proto přistoupil k vyhodnocení, který z přestupků je nejpřísněji trestný, příp. jsou-li horní hranice sazeb pokut stejné, který z vytykaných přestupků je závažnější.
- [61] Ve vztahu k vyhodnocení nejpřísněji trestného z posuzovaných dvou přestupků, je pak potřeba uvést, že horní hranice sazeb pokuty za přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele jsou ve vztahu k posuzovaným přestupkům stejné, tj. pokuta podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele až do výše 5 000 000 Kč. Jelikož horní hranice výše uvedených přestupků je stejná, překročil správní orgán k vyhodnocení, který ze shora uvedených přestupků je nejzávažnější.
- [62] Jako nejzávažnější správní orgán vyhodnotil přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele podle výroku I. tohoto rozhodnutí, neboť v tomto případě účastník řízení jednostranně zvýšil cenu dodávek elektřiny a plynu, která měla být pevně stanovená, přestože k tomu nebyl oprávněn, a dotčený spotřebitel tak mohl uhradit vyšší cenu za dodávky elektřiny a plynu, než na kterou měl účastník řízení nárok.
- [63] Správní orgán tedy přistoupil k uložení správního trestu podle ustanovení vztahujícího se na tento (nejzávažnější) přestupek, tzn. k uložení správního trestu dle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele.
- [64] Podle ust. § 24 odst. 17 písm. e) zákona o ochraně spotřebitele lze za přestupek podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) téhož zákona uložit pokutu do 5 000 000 Kč.
- [65] Jako výrazně přitěžující okolnost podle ust. § 40 písm. b) zákona o odpovědnosti za přestupky byla vyhodnocena skutečnost, že účastník řízení posuzovaný přestupek spáchal ve vícečinném souběhu s dalším přestupkem.
- [66] Jako k výrazně přitěžující okolnosti podle ust. § 40 písm. f) zákona o odpovědnosti za přestupek správní orgán přihlédl ke skutečnosti, že účastník řízení spáchal přestupek na osobě vysokého věku, když Spotřebitelce bylo v době spáchání přestupku 80 let.
- [67] Při stanovení výše pokuty je nutno také zohledňovat jako okolnost zvyšující pokutu opakovanost porušování zákona ze strany účastníka řízení, ať už z pohledu neustálého porušování totožných ustanovení a právních předpisů nebo celkové nedisciplinovanosti při jejich dodržování v celém jejich spektru. V daném případě je třeba zohlednit, že bylo ve vztahu k účastníkovi řízení v minulosti v rámci řízení o přestupku pravomocně rozhodnuto:
- příkazem č. j. 15128-3/2023-ERU ze dne 15. září 2023, který nabyl právní moci dne 26. září 2023 a za který byla účastníkovi řízení uložena pokuta ve výši 10 000 Kč za spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona,

- rozhodnutím č. j. 00388-4/2023-ERU ze dne 7. února 2023, které nabylo právní moc dne 23. února 2023, jimž byla uložena úhrnná pokuta ve výši 240 000 Kč za spáchání 12 přestupků podle ust. § 91 odst. 1 písm. c) energetického zákona, přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona a přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele,
- rozhodnutím č. j. 03531-6/2022-ERU ze dne 2. května 2022 (potvrzeným rozhodnutím o rozkladu ze dne 10. ledna 2023), které nabylo právní moci dne 12. ledna 2023, jimž byla uložena pokuta ve výši 60 000 Kč spolu s náhradou nákladů řízení ve výši 1 000 Kč za spáchání přestupku podle ust. § 91 odst. 1 písm. e) energetického zákona,
- rozhodnutím č. j. 02432-16/2020-ERU ze dne 19. listopadu 2020 (v části potvrzeným rozhodnutím o rozkladu ze dne 26. října 2021), které nabylo právní moci dne 3. listopadu 2021, jimž byla uložena úhrnná pokuta ve výši 400 000 Kč spolu s náhradou nákladů řízení ve výši 1 000 Kč za spáchání 17 dílčích skutků pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, 17 dílčích skutků pokračujícího přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, přestupku podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, 2 dílčích skutků pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona, 39 dílčích skutků pokračujícího přestupku podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona a 2 přestupků podle ust. § 91 odst. 11 písm. d) energetického zákona,
- rozhodnutím č. j. 05910-6/2024-ERU ze dne 5. září 2024, které nabylo právní moci dne 2. října 2024, jimž byla uložena pokuta ve výši 150 000 Kč spolu s náklady řízení ve výši 1 000 Kč za spáchání 5 přestupků podle ust. § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

[68] Správní orgán se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem. Správní orgán při stanovení majetkových poměrů účastníka řízení přihlédl k výkazu zisku a ztráty ke dni 31. prosince 2023 dostupného ve Veřejném rejstříku, ze kterého vyplývá, že účastník řízení dosáhl výsledku hospodaření před zdaněním ve výši – 1 000 Kč, tržeb z prodeje výrobků a služeb ve výši -32 000 Kč a čistého obrátu ve výši 11 366 000 Kč, přičemž v předchozím účetním období dosáhl tržeb z prodeje výrobků a služeb ve výši 1 482 000 Kč, tržeb za prodej zboží ve výši 36 718 000 Kč a čistého obrátu ve výši 43 836 000 Kč .

[69] Správní orgán k výši uložené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Vzhledem k tomu, že účastníku řízení byla uložena pokuta u samé spodní hranice zákonného rozpětí pokuty, nelze v případě správního trestání právnické osoby uvažovat o tom, že by taková výše pokuty mohla mít na účastníka řízení likvidační dopad. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

Poučení

Proti tomuto příkazu lze podle ust. § 150 odst. 3 správního řádu podat odpor ve lhůtě 8 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Energetickému regulačnímu úřadu. Lhůta pro podání odporu se počítá ode dne následujícího po doručení příkazu, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy byl nedoručený a uložený příkaz připraven k vyzvednutí.

Mgr. Andrea Chutná
oprávněná úřední osoba
Oddělení sankčních řízení

Obdrží: společnost MPTC s.r.o.